

ДОВІДКА

Про підсумки моніторингового дослідження
сформованості навички читання вголос
учнів 2-4 класів та мовчазного читання учнів 3-4 класів
за підсумками I семестру 2022/2023 навчального року

На виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положення про моніторинг якості освітнього процесу у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка, затвердженого наказом по школі №78 від 14.09.2020 року, Програми проведення внутрішнього моніторингу навчальних досягнень учнів у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка, затвердженого наказом по школі №55 від 27.08.2020 року, плану роботи закладу освіти на 2022-2023 навчальний рік було проведено моніторингове дослідження сформованості навички читання вголос учнів 2-4 класів та мовчазного читання учнів 3-4 класів за підсумками I семестру 2022-2023 навчального року.

Метою проведеного дослідження було визначення рівня сформованості в учнів 2-4 класів умінь усвідомлено читати й розуміти різні за жанром тексти, самостійно працювати з текстом, використовуючи здобуту інформацію в пізнавальних, навчальних і життєвих ситуаціях; а також основних чинників, що впливають на якість читання та розуміння тексту, їхній вплив на розвиток розуміння учнями змісту різних видів текстів.

З метою чіткої організації та проведення моніторингових досліджень заступником директора з навчально-виховного процесу Сапожник О.Л. проведено методичну нараду, в ході якої вчителі були ознайомлені з рекомендаціями щодо проведення моніторингового дослідження, перевірки учнівських робіт, складання звітів моніторингу.

Моніторингові дослідження сформованості навички читання вголос учнів 2-4 класів та мовчазного читання учнів 3-4 класів проведено за єдиними завданнями для учнів вказаних паралелей класів. Завдання моніторингу складено робочою групою кафедри вчителів початкової школи. Завдання підібрано відповідно до навчальних програм і Державного стандарту початкової освіти.

Оцінювання здійснювалося відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

З метою всебічного дослідження якості читання вголос та розуміння тексту учням були запропоновані твори:

- 2 клас - «Дідусь», із збірки «Цікаві тексти для читання» (129 слів);
- 3 клас – «Рукавичка і струмок», В.Сухомлинський (155 слів);
- 4 клас – «Добрий день», Б.Харчук (241 слово).

У ході моніторингового дослідження виявлено, що серед учнів 2х класів (контингент – 88 учнів):

- найбільше учнів, які читають цілими словами у 2-В класі (із 25 учнів за списком - 19 учнів/76%) і без помилок (із 25 учнів за списком - 20 учнів/80%) (вчитель – Очеретня О.В.);
- вміють переказувати – 78 учнів 2-х класів (89%);
- відповідають на запитання – 88 учнів/100%.
- найбільше учнів, які читають вище норми – у 2-А (15 учнів/71%) та 2-Б (16 учнів/67%) класах (вчителі: Онищук С.А. та Гонтарук Я.І.);
- найбільше учнів, які читають монотонно теж у 2-А класів (10 учнів/48%) (вчитель – Онищук С.А.)

Результати відображені у таблиці (додаток 1).

У ході моніторингового дослідження виявлено, що серед учнів 3-х класів (виконували роботу – 96 учнів):

- цілими словами читають – 84 учні (88%). Найбільше таких учнів у 3-А (23 учні/100%) та 3-Б (26 учнів/93%) класах (вчителі: Савченко С.І. та Шуліка С.М.);
- читають без помилок – 40 учнів 3-х класів (42%). Найбільше таких учнів у 3-А (10 учнів/43%) та 3-Б (13 учнів/46%) класах (вчителі: Савченко С.І. та Шуліка С.М.);
- учень 3-Б класу Ничипорук Святослав, не розуміє прочитаного (вчитель Шуліка С.М.);
- нижче норми читають 18 учнів/19%;
- вище норми – 40 учнів/42%. Найбільше таких учнів у 3-Б (12 учнів/43%) та 3-Г (13 учнів/57%) класах (вчителі: Шуліка С.М. та Белкіна Т.Я.);
- монотонно читають 18 учнів (19%).

Результати відображені у таблиці (додаток 2).

У ході моніторингового дослідження виявлено, що серед учнів 4-х класів (виконували роботу – 93 учні):

- цілими словами читають – 84 учні (90%). Найбільше таких учнів у 4-А (21 учень/91%), 4-Б (23 учні/92%) та 4-В (22 учні/88%) класах (вчителі: Коросташова Н.М, Коваль Н.Г., Снігир В.М.);
- читають без помилок – 27 учнів 4-х класів (29%);
- читають вище норми – 33 учні (36%). Найбільше таких учнів у 4-А класі (вчитель – Коросташова Н.М.)
- більшість учнів 4-х класів читають норму слів;
- нижче норми читають – 17 учнів (18%).
- у кожному класі є учні, які читають монотонно – 20 учнів (22%).

Результати відображені у таблиці (додаток 3).

У ході моніторингового дослідження встановлено, що основними помилками при читанні незнайомого тексту є заміна букв та перекручування слів; повтори слів та складів, наголошування слів та, зокрема, у закінченнях слів.

Для моніторингу сформованості мовчазного читання були обрані твори та 6 завдань для перевірки розуміння прочитаного:

- 3 класи – «Краса душі», М.О.Андріанова (251 слово);
- 4 класи – «Велосипед для Катрусі», За Дариною Мурмуєнко (343 слова).

Ознайомившись із текстом, учні повинні були зрозуміти його в цілому та кожну окрему частину, проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки й зробити логічні висновки, інтерпретувати отриману інформацію та узагальнити її. Крім того, учням потрібно було визначити головну думку тексту, сформулювати висновки, а також оцінити його зміст, мовні та структурні особливості. Робота включала 4 завдання до текстів – тестові: з вибором однієї правильної відповіді серед трьох можливих варіантів, 5 завдання - на встановлення послідовності та 6 завдання – творче.

У ході моніторингового дослідження виявлено, що серед учнів 3х класів (виконували роботу – 95 учнів):

- прочитали вище норми 29 учнів 3-х класів (31%). Найбільше таких учнів у 3-А класі – 11 учнів (48%) (вчитель – Савченко С.І.);
- нижче норми прочитали 25 учнів (26%). Найбільше таких учнів у 3-Б (8 учнів/29%) та 3-В (7 учнів/32%) класах (вчителі: Шуліка С.М. та Гулак О.В.);
- справилися без помилок – 67 учнів (71%)
- найбільше помилок допущено у 5 та 6 завданнях:
 - «віднови послідовність подій» – 12 учнів (13%);
 - творчому завданні «поміркуйте і доведіть чи можна Метелика і Квіточку назвати справжніми друзями?» – 20 учнів (21%).

Результати відображені у таблиці (додаток 4).

У ході моніторингового дослідження серед учнів 4-х класів (виконували роботу – 89 учнів):

- вище норми прочитали – 39 учнів (44%). Найбільше таких учнів у 4-А (11 учнів/48%) та 4-В (10 учнів/44%) класах (вчителі: Коросташова Н.М. та Снігир В.М.)
- нижче норми – 13 учнів (15%). Ще у 16 учнів (18%) 4-х класів наявна артикуляція при читанні мовчки. Написали роботу без помилок – 20 учнів (22%). Найкращі результати у 4-А та 4-В класах. Вчителі: Коросташова Н.М. та Снігир В.М.

Найбільше помилок допущено у 2, 3, 4 та 5 завданнях:

- У якому реченні описано головну подію, що сталася з Катрусею? – 20 учнів (22%);
- У яких рядках автор розкриває захоплення героїні від їзди на велосипеді? – 17 учнів (19%);
- Яке прислів'я найточніше виражає основну думку твору? – 16 учнів (18%);
- Розташуй пункти плану твору в правильній послідовності – 40 учнів (45%).

Результати відображені у таблиці (додаток 5).

Протягом I семестру вчителями початкової школи проводилася індивідуальна робота з учнями; на уроках застосовувались різні методи і форми роботи для удосконалення мовленнєвих та читацьких навичок; під час індивідуальних консультацій із батьками надавалися поради про керівництво домашнім читанням у сім'ї та необхідність позакласного читання.

Адміністрацією закладу освіти було відвідано ряд уроків з літературного читання з метою ознайомлення з формами та методами роботи вчителів щодо розвитку даної навички. Відвідування уроків показало, що всі вчителі володіють методикою викладання навчального предмету, техніку читання вдосконалюють послідовно, приділяють постійну увагу формуванню правильного читання (читання без помилок, які впливають на усвідомлення прочитаного). Вчителі навчають учнів читати відповідно до правил орфоепії, не плутаючи слова, схожих за буквеним складом, чітко вимовляти слова, словосполучення, речення; поступово формують плавність читання, що дозволяє вдосконалювати швидкість читання в оптимальному для кожного учня темпі; формують правильну артикуляцію звуків, дикції, нормального темпу й ритму мовлення. Вчителі особливу увагу приділяють індивідуальній роботі: окремо для кожного учня визначають рівень вимог з техніки читання; тексти добирають з урахуванням максимального розвитку та пізнавальних інтересів учнів, розширення їхнього світогляду. Разом з цим вчителі проводять велику підготовку до читання, надають велике значення словниковій роботі, багаторазовому читанню; постійно формують навички читання та роботи над змістом творів. У процесі роботи над текстом здійснюють усвідомлення змісту прочитаного, при цьому звертають увагу на роботу щодо встановлення послідовних, головних і причинних зв'язків і закономірностей; вчать учнів робити аналіз прочитаного. У роботі над вдосконаленням розуміння прочитаного педагоги застосовують численні корекційні методи і прийоми. На кожному уроці читання вчителі використовують спеціальні вправи, що мають на меті розвиток техніки читання та розуміння прочитаного та досягають оптимальної швидкості читання частотою тренувальних вправ, напівголосним читанням у класі, індивідуальним, повторним читанням, роботою над оперативною пам'яттю (зорові диктанти - щодня), стимулюванням учнів.

Рекомендації:

- Використовувати на уроках різні способи читання (вибіркове, в особах ...).
- Надавати належну увагу обома видам читання вголос і мовчки.
- Створювати творчі завдання для учнів на основі прочитаного.
- Спрямовувати уроки читання на розвиток активності та самостійності, читацької та пізнавальної діяльності, розуміння подібності і відмінності творів різних жанрів.
- Розвивати творчу уяву, образне мислення, збагачувати мовлення учнів епітетами, порівняннями, пробуджувати прагнення придумувати і виконувати творчі завдання.

Заступник директора

Оксана САПОЖНИК